

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Ndc/15/2023
Identifikačné číslo spisu: 1722200447
Dátum vydania rozhodnutia: 26.07.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1722200447.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého H. T., narodeného E., bytom u matky, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, odbor sociálnych vecí, so sídlom Pezinok, Moyzesova 2, dieťa matky N. T., narodenej E., bytom U. a otca L. T., narodeného E., bytom L., o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca, vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 13CoP/14/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Trnave s postúpením mu veci Krajským súdom v Bratislave, takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 13CoP/14/2023 je p r í s l u š n ý Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vec vedenú pod sp. zn. 13CoP/14/2023 podľa § 6 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) a s poukazom na znenie a výklad ustanovenia § 396b CMP, zásadu perpetuatio fori zakotvenú v § 36 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), právo na zákonného sudcu a právnu istotu ako základnú zásadu právneho štátu uviedol, že konanie na súde prvej inštancie a na odvolacom súde je jedným celkom, preto je potrebné konanie začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 dokončiť na vecne a miestne príslušnom súde, v danom prípade na Krajskom súde v Bratislave.

2. Podľa § 5 CMP, súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania.

3. Podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 CMP, ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu

nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

4. Podľa § 3 ods. 5 písm. b) CMP, na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

5. Podľa § 396b CMP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 36 ods. 2 CSP, príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

8. Najvyšší súd, príslušný na rozhodnutie podľa § 6 ods. 2 CMP, ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Trnave a Krajskému súdu v Bratislave, posúdil dôvodnosť nesúhlasu Krajského súdu v Trnave s postúpením veci a dospel k záveru, že nesúhlas nie je dôvodný. Z obsahu spisu vyplýva, že Okresný súd Pezinok rozsudkom z 13. septembra 2022 sp. zn. 12P/39/2022 zvýšil výživovacia povinnosť otca na maloletého, uložil otcovi povinnosť splácať zročné výživné, zmenil rozsudok Okresného súdu Poprad z 03. apríla 2012 č. k. 14P/307/2011-99 v časti výšky výživného na maloletého a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

9. Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie otec, preto bola vec predložená Krajskému súdu v Bratislave ako súdu odvolaciemu, ktorý vo veci nerozhodol a po 01. júni 2023 postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave ako súdu kauzálna a funkčne príslušnému.

10. Ustanovenie § 396b CMP predstavuje procesné ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne, a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (m. m. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie z 12. apríla 2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie z 22. septembra 2020 sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález z 08. februára 2023 sp. zn. II. ÚS 451/2022).

11. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený (porovnaj Smyčková, R., Števíček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol., Civilný mimosporový poriadok, Komentár, 1. vydanie, Bratislava: C. H. Beck, 2017, 1064 - 1072 s.).

12. Ustanovenie § 396b CMP je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného mimosporového poriadku v znení účinnom od 01. júna 2023 a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

13. Príslušnosť súdu na konanie o odvolaní, t. j. na konanie v druhej inštancii, sa označuje ako funkčná príslušnosť; podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP v znení účinnom do 31. mája 2023, o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Pokiaľ teda na konanie o odvolaní podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 bol funkčne príslušný Krajský súd v Bratislave, zatiaľ čo s účinnosťou od 01. júna 2023 je na konanie o odvolaní v zmysle § 3 ods. 5 písm. b) CMP funkčne príslušný Krajský súd v Trnave a súčasne § 396b CMP ak intertemporálne ustanovenie explicitne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy, je na konanie o odvolaní, začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023, funkčne príslušný Krajský súd v Trnave.

15. Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že uvedený názor je v súlade i s názorom vysloveným v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2023 sp. zn. IV. ÚS 257/2023 (ods. 75. až 77.), ktorý konštatoval, že počas konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa došlo k zmene § 3 ods. 5 písm. a) CMP a poukázal i na § 396b CMP. Ústavný súd v danej veci dospel k záveru, že na rozhodovanie o odvolaní v návratových konaniach je už funkčne príslušný Krajský súd v Žiline (pozn. v danej veci išlo o rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici) a vychádzajúc z princípu okamžitej aplikability procesných noriem vec vrátil na nové rozhodnutie o odvolaní.

16. Najvyšší súd poukazuje aj na potrebu zachovania plynulosti, rýchlosti konania a v neposlednom rade dosiahnutia zákonodarcom prezentovaných cieľov reformy súdnej mapy.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Trnave s postúpením mu vecí Krajským súdom v Bratislave nie je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia, pričom daným rozhodnutím nedochádza k porušeniu základného práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), princípu právnej istoty a ani k porušeniu základnej procesnoprávnej zásady tzv. perpetuatio fori, spočívajúcej v trvaní príslušnosti.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.